

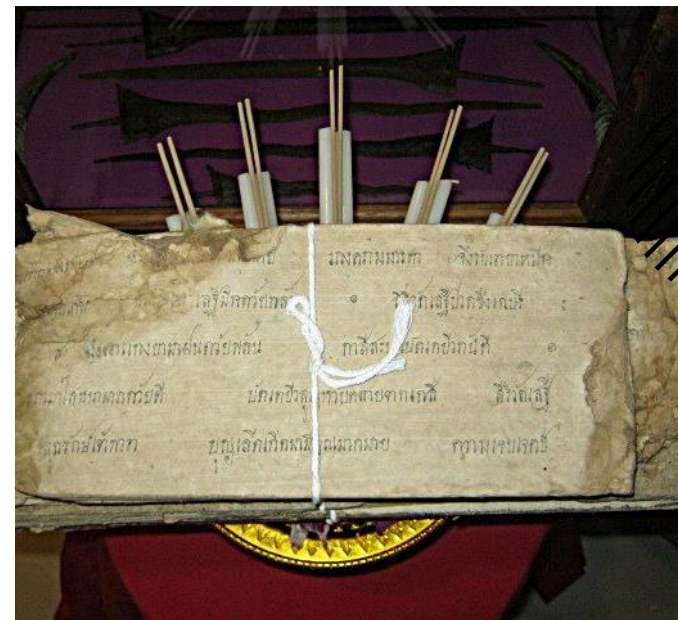
ว ร ร ฅ ฅ ฅ
ส ม ั ย ส ุ ใ ฆ ทั ย

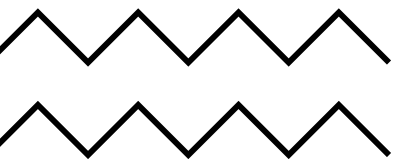
วิชา ประวัติวรรณคดีไทย

(ท ๓๐๒๐๑)

๑. ลักษณะของวรรณคดีสุโขทัย

วรรณคดีที่เก่าแก่ที่สุดและมีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ทุกวันนี้ปรากฏหลักฐานเพียงสมัยสุโขทัยเป็นต้นมาเท่านั้น ทั้งนี้เป็นเพราะอักษรไทยเพิ่งเริ่มในสมัยพ่อขุนรามคำแหง และการเขียนหนังสือในสมัยนั้นจะใช้ **กระดาศข่อย** หรือ **ใบลาน** จึงสูญหายไปได้ง่าย

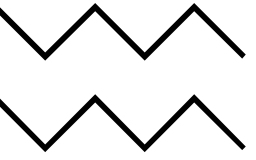

ลักษณะของวรรณคดีสุโขทัย (ต่อ)

วรรณคดีในสมัยสุโขทัยจะแต่งมีเนื้อหา
ลักษณะเป็น **“บรรยายสภาพบ้านเมือง”**
และ **“อบรมสั่งสอนศีลธรรม”** ซึ่งล้วนเป็น
วรรณคดีประยุกต์ คือ *ไม่มุ่งให้ความบันเทิง*
และแต่งเป็นร้อยแก้วส่วนใหญ่ ถ้อยคำที่ใช้
ในการแต่งจะใช้คำไทยโบราณ ทั้งยังมีคำ
บาลี - สันสกฤต เขมร มาปะปนอยู่ด้วย

วรรณคดีสมัยสุโขทัยมี ๔ เรื่อง

A sunset sky with silhouettes of birds flying. The sky transitions from a deep blue at the top to a bright orange and yellow near the horizon. Numerous birds are seen in flight, their dark silhouettes contrasting against the colorful background. The birds are scattered across the frame, some in the foreground and others further away. The overall mood is serene and evocative.

คนไทยศึกษาประวัติศาสตร์ในสมัยอดีตจากอะไร
ใช้หลักฐานอะไรที่สะท้อนให้เห็นอดีต

हेतुकारण
บ้านเมือง
สมัยสุโขทัย

๒. เหตุการณ์บ้านเมืองสมัยสุโขทัย

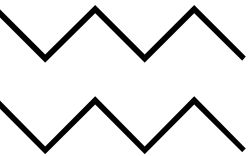
สมัยต้นพุทธศตวรรษที่ ๑๘
อาณาจักรมีความเจริญรุ่งเรืองมาก
ซึ่งความเจริญได้แผ่ขยายอิทธิพล
ครอบคลุมดินแดนสุวรรณภูมิ

สุวรรณภูมิ หมายถึงอะไร ?

ดินแดนสุวรรณภูมิ

ตามรูปศัพท์แปลว่า “แผ่นดินทองคำ”
หมายถึง **แผ่นดินมีความอุดมสมบูรณ์**

** ปรากฏในคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาโบราณ

“สุวรรณภูมิ” ในเอกสารชาวฮั่นหรือชาวจีนโบราณเรียกว่า “จินหลิน”
ซึ่งมีความหมายว่า “แผ่นดินทอง” เช่นกัน หลักฐานเหล่านี้นำไปสู่การ
ตีความของนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ซึ่งตีความว่า **สุวรรณภูมิ** ก็คือดินแดน
ในภูมิภาค**เอเชียตะวันออกเฉียงใต้**

● เหตุการณ์บ้านเมืองสมัยสุโขทัย (ต่อ)

๒.๑ กำเนิดขุนศรีอินทราทิตย์

ก่อนสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย “เมืองสุโขทัย” และ “เมืองศรีสัชนาลัย” มีพ่อขุนศรีนาวนำถมเป็นผู้ปกครอง เมื่อสิ้นรัชกาลพวกขอมได้เข้ามามีอำนาจปกครองเมืองทั้งสอง “พ่อขุนบางหวาย” ซึ่งเป็นเจ้าเมืองบางยาง และ “พ่อขุนผาเมือง” ซึ่งเป็นลูกของพ่อขุนศรีนาวนำถม รวมคนเพื่อยึดเมืองสุโขทัยและเมืองศรีสัชนาลัยจากขอมลงได้

ผลลัพธ์หลังยึดเมืองคืนได้

“พ่อขุนผาเมือง” ยกเมืองสุโขทัยให้ “พ่อขุนบางหวาย” และยังแต่งตั้งให้เป็นกษัตริย์ของอาณาจักรสุโขทัย ทรงพระนามว่า “พ่อขุนศรีอินทราทิตย์”

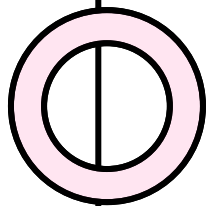

● เหตุการณ์บ้านเมืองสมัยสุโขทัย (ต่อ)

๒.๒ กำเนิดพ่อขุนรามคำแหง

“พ่อขุนศรีอินทราทิตย์” ถือเป็นกษัตริย์องค์แรกของราชวงศ์พระร่วง มีความสัมพันธ์อันดีคือเป็นพระสหายกับ “พ่อขุนผาเมือง” มาโดยตลอด ทั้งยังมีเครือญาติการทางสมรส “พ่อขุนศรีอินทราทิตย์” ได้พระมเหสี คือ นางเสือง เวลาต่อมาลูกชายก็ได้สืบทอดส่วยราชสมบัติปกครองอาณาจักร คือ พ่อขุนบานเมือง และพ่อขุนรามคำแหงมหาราช ซึ่งพ่อขุนรามคำแหงยังเป็นผู้ให้กำเนิดอักษรไทยด้วย

เหตุการณ์บ้านเมือง สมัยสุโขทัย (ต่อ)

๒.๓ การเมืองการปกครอง

อาณาจักรสุโขทัยเมื่อเริ่มแรกสถาปนายังมี
อาณาเขตไม่กว้าง จำนวนพลเมืองก็ยังไม่มาก
ทั้งยังอยู่ในภาวะก่อร่างสร้างตัว

การปกครองดูแลประชาชนจึงเป็นแบบ
ครอบครัว ลักษณะเสมือนพ่อปกครองลูก

เมื่อถึงสมัยพ่อขุนรามคำแหงปกครองบ้านเมือง
ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก คือ จำนวน
ประชากรมากขึ้น ทั้งความสัมพันธ์ของผู้นำกับ
ประชาชนก็แตกต่างไปจากเดิม เพราะมีการ
เพิ่มพูนอำนาจพระมหากษัตริย์ให้สูงขึ้น

การปกครองของพ่อขุนรามคำแหงซึ่งมีฐานะ
เป็น “ธรรมราชา” ในสมัยนั้นใช้หลักธรรม
ทางพุทธศาสนาปกครองบ้านเมือง คือ
ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ

ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ

๑. ทาน คือ การให้

๒. ศีล คือ ความประพฤติที่ดี
งาม ทั้ง กาย วาจา และใจ

๓. บริจาค คือ การเสียสละ
ความสุขส่วนตนเพื่อความสุข
ส่วนรวม

๔. ความซื่อตรง คือ การ
สุจริตต่อหน้าที่การงานของ
ตน ต่อมิตรสหาย ต่อองค์กร
หรือหลักการของตน

๕. ความอ่อนโยน คือ การมี
อัธยาศัยอ่อนโยน

ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ (ต่อ)

๖. ความเพียร คือ ความเพียรพยายามในการทำความสุขเพื่อส่วนรวม

๗. ความไม่โกรธ คือ การไม่แสดงอาการโกรธ

๘. ความไม่เบียดเบียน คือ การดำเนินชีวิตไปตามทางสายกลาง ไม่เน้นประโยชน์ส่วนตน และการเบียดเบียนผู้อื่นและทำลายสิ่งแวดล้อม

๙. ความอดทน คือ การรักษาปกติภาวะของตนไว้ได้ ไม่ว่าจะถูกกระทบกระทั่งด้วยสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาก็ตาม

๑๐. ความเที่ยงธรรม คือ ความหนักแน่น ถือความถูกต้องเที่ยงธรรมเป็นหลัก

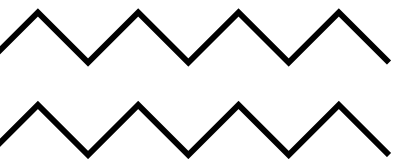
๒.๔ สภาพเศรษฐกิจในสมัยสุโขทัย

สภาพเศรษฐกิจของสุโขทัยมีความเจริญ
อยู่ดีกินดี ปัจจัยที่ทำให้เศรษฐกิจดี คือ
ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เหมาะสมแก่
การเกษตร มีแม่น้ำใหญ่ ๔ สาย คือ

แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน

“ปิง วัง ยม น่าน”

นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ แต่ที่สำคัญที่สุด คือ ‘*กษัตริย์ทรงมีความ* *ปรีชาสามารถทำนุบำรุงบ้านเมืองในด้าน* *ต่าง ๆ*’ เช่น **สร้างเขื่อน** **สร้างที่กักน้ำไว้** **ใช้เพราะปลูก**

และนอกจากความสามารถของกษัตริย์ แล้ว **ประชาชนในอาณาจักรยังหมั่นเพียร** **ในศาสนา** และมีความสามัคคีปองดองกัน **สังคมในสมัยนั้นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข**

